

## בבא בתרא קס

### עניין: כהני קפדי

#### רמ"א חו"מ סו"ס שלג

שיחזור זו מלמד אלל בעל הבית שאמר לו בעל הבית לך מעמדי ונתתה המלמד <sup>(א)</sup>יכול העל הבית לחזור זו ולעכצו דאינו יכול למחול שעבודו של נער. <sup>(ב)</sup>מיהו נשאר פועל אם אמר לו <sup>(ג)</sup>צפני שנים לך מעמדי <sup>(ד)</sup>פטור בלא מחילה <sup>(ה)</sup>יש אומרים אם אמר לו דרך כעס שאינו פטור.

#### חתם סופר חו"מ סי' קל

אפי' היו כל בני הקהלה באותו מעמד ואמרו לו כן על דרך כעס אנו מוחלים לך, נמי לא היה מועיל לדעת ר' ירוחם בש"ע סוף סי' של"ג, ואפי' להתורת חיים ר"פ גט פשוט [ק"ס ע"ב] שהקשה ע"ז ממה דאמרינן התם הני קפדי ומגרשי נשיהו, דמשמע מה שאדם עשה בכעסו מהני יע"ש, מלבד כי בקל יש לדחות קושייתו כמובן א, מ"מ גם הוא לא אמר אלא

#### שו"ת דובב מישרים ח"ב סי' לח

ב) וצ"ד הדין תורה צענין מחילה מתוך כעס, הנה צח"מ סי' של"ג [ס"ח] מצואר צרמ"א בשם יש אומרים הוא הרצינו ירוחם [מישרים סוף נתיב כ"ט] דמחילה מתוך כעס אינו פוטר, וצפתחי תשובה שם [ס"ק י"ז] הביא מהתורת חיים [צ"צ ק"ס ע"ב ד"ה אמר] שחולק ע"ז, וצח"מ חתם סופר חו"מ סי' ק"ל כתב כי מה שהקשה התורת חיים ממה שאמרינן [צ"צ] צפ"ג גט פשוט דף ק"ס ע"ב דתקינן רצנן מקושר באתרא דכהני הו, והו קפדי טובא ומגרשי נשיהו וכו', א"כ משמע מה שהאדם עושה מתוך כעס מהני, יש לדחות בקל קושייתו עיי"ש. ונראה שכונת החתם סופר הוא דשם אינו דרך כעס רק ענין טבעי שכהנים הם בעלי קפידא [עי' קידושין ע' ע"ב וצמחש"א ח"א ד"ה אם ראית], אלל מתוך כעס גמור שפיר י"ל דלא מהני.

## תורת חיים

דף קס אתרא דכהני האם והו קפדי פונא ומגרשי נשיהו וכו' מכלן משמע דקנין לו מחאה ומחילה שאדם עושה על ידי כפי מהניא ולא אמריק כיון דאין דמיון שיהיה פליו אין נמשעיו כלום ונמשעיו בסוף נתיב כ"ט כתב אם אמר לפועל או לשכיר כפי צ"ד לו כפי עדים לך פטור בלא מחילה אחרת ויש אומרים כי אם אמר לו כעס שאינו פטור עד כלא וכו' כתב צמחש"א טור ח"מ סיף סימן של"ג וחומה דשכא משמע דמה שהאדם עושה בכעסו מהניא וכו' :

## יערות דבש דרוש א'

וכן תמיד, כל המקודש מחבירו, אהבה יותר מחבירו, ואין ביניהם כעס כלל. וירושלים מקודשת מערי ישראל, אף הכעס בפחות באנשי ירושלים, והיתה האהבה עזה ביושבי ירושלים, ולכך אמרו (סנהדרין ז.) לא אמר אדם לחבירו צר לי המקום בירושלים, כי כדוהי רחימתן עזיזא וכו', וא"כ נמצא הרוג סמוך לירושלים, הרי זה בחזקת שאחד מאנשי חרץ לירושלים הרגו, כי בירושלים נתמעטה מאוד מדת הכעס, והיה לרוב קדושה רוב אהבה וחיבה, ולאין ספק שאינו מאנשי ירושלים, ולכך אין מביאין עגלה ערופה, וא"כ אילו נמצא הרוג ואין יודעים אי היה רוצח מירושלים או מעזרה, גם זה ברור שהוא מירושלים, כי בעזרה הקדושה יותר, ויותר תקועה האהבה בלב כל איש, כי לפי רוב הקדושה כן רוב מיעוט הכעס, אך זה כל זה שהקדושה היתה ולא גבר בעו"ה החטא, אבל כאשר גבר בעו"ה החטא ונסתלקה השכינה וגבר סטרא דמסאבא, ובעו"ה ביותר סביב הקדושה יתהלכו רשעים וגברו כחות החיצונים, והיה במקום קדושה ואהבה, כעס, וכמו שאמרו (ב"ב קט:) קידושין ע.) כהנים קפדנים הם, וכהן הוא מסטרא חסד ורחמים גמורים, ואין בו כעס כלל, כאהרן רודף שלום, אבל בעו"ה נהפך הכל מקצה אל קצה. וכן עזרה היה מקום רציחה שכיח, כדברי יוסף בן גוריון בספרו ע"ש, וע"ז מקונן ישעיהו [ישע"א. כא] צדק ילין בה, דהיינו צדקה וחסד, ועתה מרצחים, כי נהפך בעו"ה מעונג לנגע, ואם כן עכשיו בעו"ה הספק במקומו, אם ימצא חלל בין ירושלים לעזרה איך להביא עגלה ערופה, כי הך כללא כי אין בעזרה, כעס — ליתא בעו"ה :